

Προστασία περιβάλλοντος. Προστασία διασικών εκτάσεων. Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας. Διάνοιξη οδικού δικτύου. Περιφερειακή λεωφόρος Υμηττού. Τηρητέα διαδικασία. Λήψη μέτρων για την για την μικρότερη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Περιβαλλοντική μελέτη επιπτώσεων. Ακυρωτέα η υπουργική απόφαση για την πραγματοποίηση του έργου λόγω παραλείψεως εκπονήσεως προηγουμένως περιβαλλοντικής μελέτη επιπτώσεων της διάνοιξης της λεωφόρου.

Αριθμός 1035/1993

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 19 Μαρτίου 1993, με την εξής σύνθεση : Β. Μποτόπουλος, Πρόεδρος, Τ. Κούνδουρος, Γ. Γραίγος, Αδ. Φαρμάκης, Γ. Κουβελάκης, Χ. Μακρίδης, Κ. Γ. Χαλαζωνίτης, Γ. Κοσμάς, Λ. Οικονόμου, Γ. Δεληγιάννης, Ν. Παπαδημητρίου, Π. Παραράς, Π. Χριστόφορος, Μ. Παληατσάρας, Σ. Χαραλαμπίδης, Γ. Παναγιωτόπουλος, Φ. Στεργιόπουλος, Ν. Ντούβας, Σ. Καραλής, Κ. Μενουδάκος, Ε. Γαλανού, Γ. Ανεμογιάννης, Σ. Ρίζος, Σύμβουλοι, Ν. Στάθης, Δ. Αλεξανδρή, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Β. Μανωλόπουλος.

Γ ι α να δικάσει την από 5 Οκτωβρίου 1992 αίτηση, η οποία εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου κατόπιν της από 30.10.1992 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 εδ. α' του Π.Δ. 18/1989,

τ η ς Κοινότητας Γλυκών Νερών Αττικής, η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Γ. Δημάκη (Α.Μ. 7991), που τον διόρισε με ειδικό πληρεξούσιο,

κ α τ ά των Υπουργών: 1) Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και 2) Μεταφορών και Επικοινωνιών, οι οποίοι παρέστησαν με τον Ν. Αντωνίου, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα Κοινότητα επιδιώκει να ακυρωθεί η 12498/6.7.1992 απόφαση των Γενικών Διευθυντών Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιακών Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Σ. Χαραλαμπίδη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσας Κοινότητας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο των Υπουργών, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και,

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή η κρινομένη αίτηση, η οποία λόγω σπουδαιότητας εισάγεται στην Ολομέλεια διά πράξεως του Προέδρου, ασκείται κατά νόμον ατελώς και άνευ καταβολής παραβόλου.

2. Επειδή με την ως άνω αίτηση ζητείται παραδεκτός η ακύρωση της 12498/6.7.1992 αποφάσεως των Γενικών Διευθυντών Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιακών Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων περί εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων για την κατασκευή και λειτουργία της Δυτικής Περιφερειακής Λεωφόρου Υμηττού "Τμήμα ΑΚ Κατεχάκη έως ΕΛ Ελευσίνας-Σπάτων (ΑΚ Δουκ. Πλακεντίας και ΑΚ Ραφήνας) . . .".

3. Επειδή, στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα : "Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημόσιων δασών και των δημόσιων δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον". Εξάλλου στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζεται ότι "δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό".

4. Επειδή ο Ν. 1515/1985 που έχει τον τίτλο "Ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας" (ΦΕΚ 18) ορίζει τα εξής. Στο άρθρο 4, υπό τον τίτλο "εφαρμογή ρυθμιστικού σχεδίου και προγράμματος προστασίας περιβάλλοντος" ότι το ρυθμιστικό σχέδιο της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας (Ρ.Σ.Α.) και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος "πραγματοποιούνται με τα μέτρα του παραρτήματος και τα διαγράμματα (άρθ. 15)" που περιέχει ο νόμος αυτός. Στο άρθρο 15 ότι "το παράρτημα περιέχει τις ειδικότερες κατευθύνσεις και μέτρα για τη χωροταξική και την πολεοδομική ανασυγκρότηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και για την αντιμετώπιση της ρύπανσης του περιβάλλοντός της". Στο ίδιο

άρθρο ότι για τη βελτίωση και οργάνωση ενιαίου συστήματος μεταφορών δημιουργούνται, μεταξύ άλλων, "σύστημα οδικών δακτυλίων με σκοπό το μετασχηματισμό του σημερινού ακτινιακού οδικού δικτύου σε ακτινιακό-δακτυλιακό". Στα διαγράμματα που είναι ενταγμένα στο πιο πάνω άρθρο έχει προβλεφθεί και χωροθετηθεί σε κλίμακα 1 προς 25.000 περιφερειακή λεωφόρος στις υπώρειες τού όρους Υμηττού στο αριστερό της ενδείξεως "προστασία ορεινών όγκων". Περαιτέρω με τον νόμο 1955/85 (Α 112) προβλέπονται (άρθρο ενδέκατο) και "νέες οδικές συνδέσεις : Ελληνικού - Αεροδρομίου Σπάτων". Από τις πιο πάνω διατάξεις του νόμου 1515/1985 συνάγεται ότι ο νομοθέτης, συμμορφούμενος προς το άρθρ. 24 παρ. 1 του Συντάγματος, προκειμένου να καταρτίσει το ρυθμιστικό σχέδιο εστάθμισε ειδικώς την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και στα πλαίσια αυτής της προστασίας προέβλεψε, μεταξύ άλλων, και εχωροθέτησε σε αδρές γραμμές υπό τη μνημονευμένη κλίμακα περιφερειακή λεωφόρος ως άνω. Επομένως η πρόβλεψη καθ' εαυτήν της πιο πάνω λεωφόρου στο ρυθμιστικό σχέδιο που καταρτίστηκε με τον νόμο 1515/1985 δεν αντίκειται στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος και όσα περί του αντιθέτου προβάλλονται με την κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα. Οκτώ όμως μέλη του Δικαστηρίου με αποφασιστική ψήφο και ένας πάρεδρος διαφώνησαν και διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη : Αν ο νομοθέτης εστάθμισε ή όχι και την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος όταν προέβλεψε περιφερειακή λεωφόρο Υμηττού είναι ζήτημα που δεν μπορεί να επαληθευθεί από τα διαγράμματα απλώς του νόμου 1515/1985 και από τη γενική και αόριστη διατύπωση των μνημονευμένων διατάξεων του νόμου αυτού. Η εν λόγω στάθμιση που είναι συνταγματικό ζητούμενο εν όψει του άρθρ. 24 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο απευθύνει επιταγές όχι μόνο στη Διοίκηση αλλά και στον νομοθέτη, έπρεπε να προκύπτει από ειδική μελέτη, προηγούμενη του νόμου, η οποία να αναφέρεται, ειδικώς, αφ' ενός στα προσδοκώμενα από τη χωροθέτηση της λεωφόρου Υμηττού οφέλη για την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας και αφ' ετέρου στο αντίστοιχο κόστος για το φυσικό περιβάλλον του Υμηττού και της ευρύτερης περιοχής. Η μελέτη δε αυτή, εν όψει της πιο πάνω συνταγματικής διατάξεως, έπρεπε, επίσης, να αναζητήσει και να σταθμίσει εναλλακτικές λύσεις για την επίλυση του κυκλοφοριακού προβλήματος του Λεκανοπεδίου της Αττικής, ώστε η θεραπεία του επιδιωκόμενου σκοπού να επιτευχθεί με το μικρότερο κόστος για το φυσικό περιβάλλον του λεκανοπεδίου, γενικότερα, και του Υμηττού, ειδικότερα. Τέτοια μελέτη δεν έχει συνταχθεί στην προκειμένη περίπτωση και για τον λόγο αυτόν η προσβαλλόμενη πράξη, της οποίας η νομιμότητα εξαρτάται από το συνταγματικό κύρος της χωροθέτησης της λεωφόρου από τον νόμο 1515/1985, έπρεπε, κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, να ακυρωθεί.

5. Επειδή, ο νόμος 1650/1986 που αναφέρεται στην προστασία τού περιβάλλοντος (ΦΕΚ 160) ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα : "Σκοπός του νόμου είναι η θέσπιση θεμελιωδών κανόνων και η καθιέρωση κριτηρίων και μηχανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, έτσι ώστε ο άνθρωπος ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον" (άρθρ. 1 παρ. 1). Με τις διατάξεις του νόμου επιδιώκεται ειδικότερα, εκτός

άλλων, "η προστασία και διατήρηση της φύσης και του τοπίου και ιδιαίτερα περιοχών με μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική ή γεωμορφολογική αξία" (άρθ. 1 παρ. 3). "Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και οι δραστηριότητες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον" (άρθ. 3 παρ. 1). "Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον. Στα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής επιβάλλονται κατά περίπτωση, πέρα από τους γενικούς όρους και τις προδιαγραφές, ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος" (άρθ. 3 παρ. 2). "Για την πραγματοποίηση νέων ή την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό ή τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες του προηγούμενου άρθρου, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή πραγματοποίησης της δραστηριότητας ή του έργου" (άρθ. 4 παρ. 1). "Για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων" (άρθ. 4 παρ. 2α). "Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών" (άρθ. 4 παρ. 2β). "Για νέα έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται προέγκριση που αφορά τη χωροθέτηση" (άρθ. 4 παρ. 6, εδ. α). "Προέγκριση δεν απαιτείται", μεταξύ άλλων, και "στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο" (άρθ. 4 παρ. 6 εδ. β). "Αν δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον που δεν είχαν προβλεφθεί από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων από κοινού με τον κατά περίπτωση συναρμόδιο υπουργό μπορεί να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να μεταβάλλει τους αρχικούς" (άρθ. 4 παρ. 8). "Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται η διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων" (άρθ. 4 παρ. 10). "Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων" (άρθ. 5 παρ. 1). Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων "περιλαμβάνει τουλάχιστον", μεταξύ άλλων, "περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον" (άρθ. 5 παρ. 1, περίπτ. γ) και "εξέταση εναλλακτικών λύσεων και υπόδειξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης" (άρθ. 5 παρ. 1, περίπτ. δ). "Το οικείο νομαρχιακό συμβούλιο λαμβάνει γνώση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και πριν από την έγκρισή της ενημερώνει κάθε πολίτη και τους φορείς εκπροσωπώντας τους, για να εκφράσουν τη γνώμη τους. Ο τρόπος ενημέρωσης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος,

Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων" (άρθ. 5 παρ. 2). Εξ άλλου βάσει των μνημονευμένων εξουσιοδοτήσεων που περιέχονται στα άρθρα 3 και 4 του νόμου 1650/1986 και προς συμμόρφωση σε σχετική Οδηγία της ΕΟΚ (85/337/ΕΟΚ της 27ης Ιουνίου 1985) εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση 69269/5387/25.10.1990 (ΦΕΚ 678 Β) που ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα : Στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων η οποία αναφέρεται στο άρθρο 3 του νόμου 1650/1986 κατατάσσεται, μεταξύ άλλων, η κατασκευή αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας (άρθ. 4). Οι περιβαλλοντικοί όροι για τα έργα και τις δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας εγκρίνονται με κοινή υπουργική απόφαση και "για τις περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης οι περιβαλλοντικοί όροι εγκρίνονται ύστερα από γνώμη του Οργανισμού Αθήνας ή Θεσσαλονίκης". Στην υπουργική απόφαση (69269/5387/25.10.90) προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της (άρθ. 16) πίνακες, στον πίνακα δε 1 που αφορά τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α "για έργα και δραστηριότητες πρώτης κατηγορίας" ορίζονται τα ακόλουθα : Στη μελέτη περιγράφονται αναλυτικά με τοπογραφικούς χάρτες κλίμακας 1:50.000 - 1:20.000 η μορφολογία της ευρύτερης περιοχής του έργου και σε τοπογραφικούς χάρτες κλίμακας 1:2.000 - 1:5.000 σημειώνεται η ακριβής θέση στην οποία θα γίνει το υπό μελέτη έργο ή δραστηριότητα. Στους χάρτες αυτούς σημειώνονται, μεταξύ άλλων, οι τυχόν υπάρχουσες δασικές εκτάσεις. Στην πιο πάνω μελέτη περιγράφονται οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν ως προς την τεχνολογία και τις μεθόδους κατασκευής του έργου και επίσης αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους απορρίφθηκαν οι εναλλακτικές λύσεις.

6. Επειδή, για την πραγματοποίηση του έργου της περιφερειακής λεωφόρου Υμηττού υπό το καθεστώς του νόμου 1650/1986 απητείτο η τήρηση των διατάξεων του νόμου τούτου και της Κοινής Υπουργικής Αποφάσεως 69269/5387/25.10.90. Από τις διατάξεις αυτές που έχουν παρατεθεί στην προηγούμενη σκέψη προκύπτουν τα ακόλουθα : Το έργο ανήκει στα έργα πρώτης κατηγορίας (άρθ. 3 του νόμου 1650/1986 σε συνδυασμό με το άρθ. 4 της πιο πάνω υπουργικής αποφάσεως). Δεδομένου ότι το έργο προβλέπεται στο ρυθμιστικό σχέδιο (του νόμου 1515/1985), δεν απητείτο για την πραγματοποίησή του προέγκριση της χωροθέτησής του (άρθ. 4 παρ. 6 νόμου 1650/1986). Απητείτο, όμως, για την έναρξη της πραγματοποίησης του έργου και ως προϋπόθεσή της, να είχε καταρτισθεί, βάσει των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986 και των διατάξεων της μνημονευμένης κοινής υπουργικής αποφάσεως, περιβαλλοντική μελέτη και να είχε εκδοθεί, επίσης πριν από την έναρξη της πραγματοποιήσεως του έργου και μετά από γνώμη του Οργανισμού Αθήνας, η προβλεπόμενη από την παρ. 2 του άρθ. 4 του ν. 1650/86 και τις διατάξεις της πιο πάνω κοινής υπουργικής αποφάσεως, απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του συναρμόδιου Υπουργού η οποία θα ενέκρινε τους περιβαλλοντικούς όρους. Συναρμόδιος δε Υπουργός είναι ο Υπουργός Γεωργίας, εάν η μελέτη που θα καταρτισθεί θα προβλέπει διέλευση τυχόν της λεωφόρου και από εκτάσεις που είναι δάσος ή δασικές εκτάσεις. Ως έναρξη πραγματοποιήσεως του έργου θεωρείται, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 1650/86, όχι μόνο η υλική ενέργεια εκτελέσεως του έργου αλλά και η έκδοση

οποιασδήποτε διοικητικής πράξεως που αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη της κατασκευής του έργου (από ιδιωτικό ή δημόσιο φορέα) όπως η διοικητική πράξη με την οποία προκηρύσσεται διαγωνισμός για την εκτέλεση του έργου ή η απαλλοτριώση εκτάσεων αναγκαίων για την εκτέλεση του έργου. Εξ άλλου η περιβαλλοντική μελέτη έπρεπε, μεταξύ άλλων, να προσδιορίζει, υπό την κλίμακα (1:2.000-1:5.000) που προβλέπει η μνημονευμένη κοινή υπουργική απόφαση, την ακριβή θέση και τις διαστάσεις της οδού εν όψει, μάλιστα, του γεγονότος ότι το ρυθμιστικό σχέδιο (του νόμου 1515/1985), που έχει συνταχθεί υπό άλλη, πολύ διαφορετική, κλίμακα (1:25.000), πρόβλεψη μόνο περιέχει λεωφόρου Ύμηττου στις υπώρειες του όρους, κατά τα εκτεθέντα, και όχι ακριβή προσδιορισμό της θέσεως κλπ. της οδού κατά την όλη διαδρομή της και στα επιμέρους τμήματά της, όπως απαιτεί, για το στάδιο πραγματοποίησεως του έργου, η πιο πάνω κοινή υπουργική απόφαση (69269/5387/25.10.90, ΦΕΚ 678 Β). Περαιτέρω, η πιο πάνω μελέτη έπρεπε να αναφέρεται και στα λοιπά στοιχεία που απαριθμούνται στον πίνακα 1 της κοινής υπουργικής αποφάσεως (69269/5387/25.10.90), μεταξύ των οποίων είναι η μνεία της ειδικότερης μορφολογίας της εκτάσεως από την οποία θα διέλθει η λεωφόρος κατά τα επιμέρους τμήματά της και ειδικότερα αν πρόκειται για έκταση που είναι δάσος ή δασική έκταση ή έκταση αναδασωτέα. Επίσης απητείτο η μνεία των συγκεκριμένων επιπτώσεων του έργου στο περιβάλλον και ακόμη τόσο η μελέτη όσο και η υπουργική απόφαση που θα επέβαλλε τους περιβαλλοντικούς όρους έπρεπε να αναζητούσαν, σύμφωνα με τις ρητές διατάξεις του νόμου 1650/1986 (άρθ. 5) και της μνημονευμένης κοινής υπουργικής αποφάσεως (69269/5387/25.10.90, βλ. πίνακα 1 της αποφάσεως αυτής) αλλά και εν όψει των προστατευτικών του περιβάλλοντος διατάξεων του άρθ. 24 του Συντάγματος, εναλλακτικές, στα πλαίσια του ρυθμιστικού σχεδίου, λύσεις, ως προς την ακριβή θέση της λεωφόρου και ως προς την προσφορότερη τεχνολογία και μέθοδο κατασκευής, ώστε, και από την άποψη της θέσεως και από την άποψη της κατασκευής, να επιδιωχθεί η λύση η περισσότερο προστατευτική του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, σταθμιζομένης συναφώς, κατά τα ανωτέρω σημεία, και της από Ιουλίου 1983 ειδικής συγκοινωνιακής μελέτης "Σύστημα Μεταφορών" που κατετέθη στη Βουλή από τον αρμόδιο Υπουργό κατά τη συζήτηση του νόμου 1515/85 (βλ. Πρκ. Συνεδρ. Ολομ. Βουλής ΞΔ 16.1.85 σελ. 3485). Η χάραξη δε της οδού επί του εδάφους έπρεπε να γίνει μετά τη σύνταξη της περιβαλλοντικής μελέτης, την έγκρισή της ως πληρούσης όλες τις κατά το Σύνταγμα και το νόμο προϋποθέσεις και την έκδοση της υπουργικής αποφάσεως περί επιβολής όρων προστασίας του περιβάλλοντος.

7. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση η έναρξη πραγματοποίησεως του έργου έγινε με την έκδοση της κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων 1063570/5392/1990 (ΦΕΚ Δ 606/30.10.90), με την οποία, προκειμένου να διανοιχθεί η περιφερειακή οδός, απαλλοτριώθηκε αναγκαστικώς έκταση 16.008,77 τ.μ. φερομένη ως ανήκουσα στο σωματείο "The American College of Greece". Πριν όμως από την έκδοση αυτής της πράξεως και την εν συνεχεία δημοπράτηση του έργου κατασκευής της εν λόγω λεωφόρου δεν συντάχθηκε περιβαλλοντική μελέτη επιπτώσεων και δεν

εκδόθηκε η προβλεπόμενη, κατά τα ήδη εκτεθέντα, απόφαση επιβολής όρων προστασίας του περιβάλλοντος τέτοια μελέτη δεν ήταν η από 1.6.1984 αρχιτεκτονική παρέμβαση στην από 13.2.1984 τεχνική μελέτη, προεχόντως γιατί συντάχθηκε πριν και από τον νόμο 1515/85 και από τον νόμο 1650/86. Δεν πληρούν επίσης τις νόμιμες προϋποθέσεις η από 15.2.1992 "μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων" ως και η προσβαλλόμενη 12498/6.7.1992 απόφαση των Γενικών Διευθυντών Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιακών Έργων περί εγκρίσεως μελέτης όρων προστασίας του περιβάλλοντος, προεχόντως διότι και οι μελέτες αυτές δεν έχουν προηγηθεί της εκτελέσεως του έργου. Για τον λόγο αυτόν που βασίμως προβάλλεται η προσβαλλόμενη πράξη περί εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων πρέπει να ακυρωθεί. Αν και κατά τη γνώμη οκτώ μελών του Δικαστηρίου με αποφασιστική ψήφο, δεν απαιτείτο στην προκειμένη περίπτωση η τήρηση των προϋποθέσεων και της διαδικασίας που ορίζονται στον νόμο 1650/1986 και την Κοινή Υπουργική Απόφαση 69269/5387/ /25.10.90, γιατί, κατά την έννοια των μνημονευμένων διατάξεων του νόμου τούτου και της υπουργικής απόφασης, οι πιο πάνω προϋποθέσεις και η διαδικασία αφορούν έργα και δραστηριότητες που εκτελούνται βάσει διοικητικών πράξεων και όχι βάσει του ειδικού νόμου 1515/85 περί του ρυθμιστικού σχεδίου της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας.

8. Επειδή, κατά ταύτα η αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Ακυρώνει την 12498/6.7.92 απόφαση των Γενικών Διευθυντών Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιακών Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κατά το αιτιολογικό.

Επιβάλλει στο Δημόσιο την δικαστική δαπάνη της αιτούσης δραχμών είκοσι οκτώ χιλιάδων (28.000).

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 26 Απριλίου και 7 Μαΐου 1993 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 11ης Ιουνίου 1993.

Ο Πρόεδρος Ο Γραμματέας

Β. Μποτόπουλος Β. Μανωλόπουλος